

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

KATEDRA ROZVOJOVÝCH STUDIÍ

**POSTAVENÍ HOMOSEXUÁLŮ V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH: PŘÍPADOVÁ
STUDIE GHANY, UGANDY, KAMERUNU A NIGÉRIE**

Bakalářská práce

Olomouc 2015

DOMINIKA SCHOLZOVÁ

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Jakuba Ambrose za použití literatury uvedené v závěru práce.

V Olomouci dne 2. 4. 2015

.....
Dominika Scholzová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat mému vedoucímu práce Mgr. Jakubovi Ambrosovi za odborné vedení, jeho podněty a cenné rady při vypracování bakalářské práce. Dále také mé rodině a nejbližším přátelům za trpělivost a podporu v průběhu celého studia.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dominika SCHOLZOVÁ**
Osobní číslo: **R12314**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Mezinárodní rozvojová studia**
Název tématu: **Postavení homosexuálů v rozvojových zemích: případová studie Ghany, Ugandy, Kamerunu a Nigerie**
Zadávající katedra: **Katedra rozvojových studií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je objasnit pojem homosexualita různými úhly pohledu jejího vnímání společností. Práce analyzuje všeobecné přístupy náboženství k homosexualitě v zemích Afriky, a to konkrétně v Ghaně, Ugandě, Kamerunu a Nigerii. Práce je podložena případovou studií, ve které se autorka zabývá implikací náboženství do běžného života homosexuálů. Mimo jiné se bude věnovat tomu, jakým způsobem ovlivňují přijaté zákony život homosexuálů v jednotlivých zemích, které jsou zahrnuty do případové studie.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **10 - 15 tisíc slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jakub Ambros**
Katedra rozvojových studií

Datum zadání bakalářské práce: **7. května 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2015**

L.S.

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 7. května 2014

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

- Gooding C. *Trouble With The Law? : A Legal Handbook For Lesbian & Gay Men* / Caroline Gooding [e-book]. London : GMP, 1992; 1992. Available from: Katalog UP, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014
- Seidl J. *Od Žaláře K Oltáři : Emancipace Homosexuality V Českých Zemích Od Roku 1867 Do Současnosti* / Jan Seidl A Kolektiv [e-book]. Brno : Host, 2012; 2012. Available from: Katalog UP, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- A law against homosexuality in Nigeria: Glum for gays. *Economist* (United Kingdom) [serial online]. January 18, 2014;410(8866) Available from: Scopus?, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- NORDBERG E. **IGNORING HUMAN RIGHTS FOR HOMOSEXUALS: GROSS VIOLATIONS OF INTERNATIONAL OBLIGATIONS IN CAMEROON.** *American University International Law Review* [serial online]. May 2012;27(2):439-471. Available from: Business Source Complete, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- Kenneavy K. **Support for Homosexuals' Civil Liberties: The Influence of Familial Gender Role Attitudes Across Religious Denominations.** *Social Forces* [serial online]. June 2012;90(4):1347-1375. Available from: Business Source Complete, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- Awondo P. **The politicisation of sexuality and rise of homosexual movements in post-colonial Cameroon.** *Review Of African Political Economy* [serial online]. September 2010;37(125):315-328. Available from: Business Source Complete, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- Boyd L. **The Problem with Freedom: Homosexuality and Human Rights in Uganda.** *Anthropological Quarterly* [serial online]. Summer2013 2013;86(3):697-724. Available from: SocINDEX with Full Text, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.
- Whitehead A. **Gendered Organizations and Inequality Regimes: Gender, Homosexuality, and Inequality Within Religious Congregations.** *Journal For The Scientific Study Of Religion* [serial online]. September 2013;52(3):476-493. Available from: SocINDEX with Full Text, Ipswich, MA. Accessed May 5, 2014.

Abstrakt

Cílem této práce je popsat vnímání pojmu homosexualita ve společnosti. Mimo samotné vnímání tohoto pojmu v průběhu historie se autorka také zaměřuje na typy homosexuality včetně postojů společnosti k této problematice. Další část práce je zaměřena na vztah mezi křesťanstvím a homosexualitou i výkladem Bible ve spojitosti s homosexuálním chováním.

Stěžejní část této bakalářské práce je zaměřena na analýzu vybraných zemí Afriky, ve kterých jsou homosexuálně orientované menšiny znevýhodňovány jak v legislativním, tak ve společenském prostředí. Autorka poukazuje na konkrétní případy, ve kterých se objevuje homosexuální diskriminace. Zhodnocuje situaci v oblasti porušování práv homosexuálů ve čtyřech konkrétních zemích Afriky. Mezi země, které jsou zahrnuty do případové studie, patří Ghana, Kamerun, Uganda a Nigérie.

Klíčová slova

Homosexualita, Bible, křesťanství, kulturní válka, diskriminace, Nigérie, Ghana, Kamerun, Uganda, Afrika

Abstract

This thesis aims to describe the perception of homosexuality in society. Apart from the very perception of the term in the course of history the author also focuses on the types of homosexuality including the attitudes of the society on this issue. Another part of the thesis focuses on the relationship between Christianity and homosexuality and interpretation of the Bible in connection with homosexual behavior.

The empirical part of the thesis is focused on the analysis of selected African countries in which homosexual minorities are disadvantaged in the legislative and in the social environment. The author points to specific cases in which we could meet with gay discrimination. The objective of this study is to assess the situation in violation of the rights of homosexuals in four specific countries in Africa. The countries included in the case study are Ghana, Cameroon, Uganda and Nigeria.

Keywords

Homosexuality, the Bible, Christianity, culture war, discrimination, Nigeria, Ghana, Cameroon, Uganda, Africa

Obsah

Seznam zkratk	11
1. Úvod	13
2. Homosexualita	15
2.1 Homosexualita jako pojem	15
2.2 Příčiny homosexuality	16
2.3 Typy homosexuální orientace	17
2.4 Typy homosexuálního chování	18
3. Vývoj homosexuality	19
3.1 Vývoj postojů společnosti k homosexualitě a k homosexuálním jedincům.....	19
3.2 Homosexualita v českých zemích	20
3.3 Homosexualita v médiích	21
4. Vztah mezi křesťanstvím a homosexualitou	22
4.1 Co o homosexualitě říká Bible	22
4.2 Kulturní válka mezi křesťanstvím a homosexuálním hnutím	23
5. Případová studie	26
5.1 Nigérie	26
5.2 Ghana.....	27
5.3 Kamerun	28
5.4 Uganda.....	30
6. Legislativa v jednotlivých zemích	32
6.1 Nigérie	32
6.2 Ghana.....	33
6.3 Kamerun	34
6.4 Uganda.....	35
7. Případy porušování práv homosexuálů v jednotlivých zemích	37
7.1 Konkrétní příklad Nigérie	37
7.2 Konkrétní příklad Ghana	37
7.3 Konkrétní příklad Kamerun	38
7.4 Konkrétní příklad Uganda.....	39
8. Organizace a konference bojující za práva homosexuálů v Africe	41
8.1 Jakartské principy	41
8.2 Mezinárodní konference o AIDS	41
8.3 Pan Africa ILGA	42

8.4 International Gay & Lesbian Human Rights Commission's - Africa program	42
8.5 The Initiative for Equal Rights.....	43
8.6 Gay and Lesbian Association of Ghana.....	43
8.7 Cameroonian Foundation for AIDS	44
8.8 Freedom and Roam Uganda.....	44
9. Závěr.....	46
Seznam literatury.....	48

Seznam zkratek

ACET	AIDS, Care, Education, Training <i>(AIDS, péče, vzdělání, trénink)</i>
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome <i>(Syndrom získaného selhání imunity)</i>
CAMFAIDS	Cameroonian Foundation for AIDS <i>(Kamerunská nadace pro AIDS)</i>
CEPEHRG	Centre for Popular Education and Human Rights <i>(Centrum pro všeobecné vzdělávání a lidská práva)</i>
FARUG	Freedom and Roam Uganda <i>(Ugandská organizace bojující proti diskriminaci)</i>
GALAG	Gay and Lesbian Association of Ghana <i>(Gay a lesbická asociace Ghana)</i>
HIV	Human Immunodeficiency Virus <i>(Virus lidské imunitní nedostatečnosti)</i>
HRW	Humans Rights Watch <i>(Organizace pro sledování lidských práv)</i>
IGLHRC	International Gay & Lesbian Human Rights Commission <i>(Mezinárodní gay & lesbická komise pro lidská práva)</i>
ILGA	The International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association <i>(Mezinárodní lesbická, gay, bisexuální, transsexuální a intersexuální asociace)</i>
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender <i>(Lesbický, Gay, Bisexuální a Transgender)</i>
LGBTI	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender/Transsexual and Intersex <i>(Lesbický, Gay, Bisexuální, Transgender/Transexuální a Intersexuální)</i>
UNAIDS	United Nations Programme on HIV/AIDS <i>(Program OSN pro HIV/AIDS)</i>
UNDP	United Nations Development Programme <i>(Program OSN pro rozvoj)</i>
OSN	Organizace spojených národů

PAI	African Region of the International Lesbian and Gay Association <i>(Africký region mezinárodní lesbické a gay asociace)</i>
TIERs	The Initiative for Equal Rights <i>(Iniciativa pro rovnoprávnost)</i>
USA	The United States of America <i>(Spojené státy americké)</i>
USD	United States Dollar <i>(Americký dolar)</i>
WHO	World Health Organization <i>(Světová zdravotnická organizace)</i>

1. Úvod

Homosexuálně orientovaní jedinci často čelí nejrůznějším projevům diskriminace. Jedná se o sociální i o právní diskriminaci ve společnosti. Vyznačuje se odlišným chováním k jinak sexuálně orientovaným lidem a také se projevuje nedostatky v legislativě. Křesťanství má k homosexualitě různá postavení, stejně tak jako mají jedinci ve společnosti různé názory na homosexuály.

V první části práce se autorka zabývá homosexualitou jako pojmem. Popisuje, jak je homosexualita chápána, včetně používání různých označení pro členy této sexuální minority ve společnosti. Další část je věnována rozdílu mezi typy homosexuální orientace a typy homosexuálního chování včetně možných příčin homosexuality a to z důvodu zasvěcení do tematiky.

Dále autorka analyzuje vývoj homosexuality ve společnosti v historickém kontextu. V této kapitole se také věnuje vývoji a zmapování současného stavu homosexuální problematiky u nás, protože považuje za vhodné představit postavení této minority na poli společenském a legislativním. Tato část práce je současně věnována vlivu médií na informovanost široké veřejnosti.

Empirická část této bakalářské práce poukazuje na vztah mezi křesťanstvím a homosexualitou a zároveň zhodnocuje přístup křesťanství k homosexuálním jedincům. Je zaměřena na analýzu situace ve čtyřech konkrétních zemích Afriky. V těchto státech jsou homosexuálně orientované menšiny legislativně znevýhodňovány. Musí čelit nehomogenní společnosti a snažit se žít v tomto nepříznivém prostředí. Proto je poukázáno na konkrétní případy, ve kterých se setkáváme s homosexuální diskriminací. Případová studie se zaměřuje na čtyři africké země - Ghana, Kamerun, Uganda a Nigérie. Autorka se zabývá konkrétními příklady porušování základních lidských práv, které byly médii zaznamenány v posledních pěti a více letech. Cílem je čtenářům představit problematiku v těchto zemích a poukázat na různé formy diskriminace a zacházení s homosexuály v tamních zemích. Nastínit co obnáší život homosexuálně orientovaného člověka v rozvojovém státě Afriky, ve kterém se nepřipouští homosexualita jako taková.

Poslední část práce je zaměřena nejen na instituce hájící zájmy a práva homosexuálů v zemích, které jsou součástí případové studie, ale také na Jakartské principy a konference, které souvisí s homosexuální problematikou a upozorňují širokou

veřejnost na projevy znevýhodňování homosexuální skupiny v jejich společnosti. Funkce institucí spočívá také v integraci jednotlivých členů této komunity. V této části práce jsou nastíněny snahy těchto organizací, z nichž některé působí na území celé Afriky a další pouze ve vybraných zemích případové studie.

2. Homosexualita

2.1 Homosexualita jako pojem

Výraz homosexualita (z řeckého slova homos = stejný, a z latinského slova sexus = pohlaví) byl poprvé použit v roce 1869 maďarským doktorem Károlem Mariou Benkretem. Tento termín použil pro lásku muže či ženy k osobě stejného pohlaví. Myšlen tím byl vztah sexuální i citový. Homosexualita je vnímána jako vrozená, nezměnitelná inklinace ke stejnému pohlaví. (Brzek a Pondělníčková-Mašlová, 1992)

Mgr. Petr Kaňka ve svém literárním díle *Abeceda homosexuality* popisuje termín homosexualita následovně: „*Homosexualitou rozumíme sexuální orientaci na osoby stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy nezaviněný stav, jenž je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobou stejného pohlaví.*“ (Kaňka, 2000, str. 7)

„*Homosexualitou rozumíme trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizován tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.*“ (Brzek a Pondělníčková-Mašlová, 1992, str. 13)

Homosexualita je jako každé kontroverzní téma předmětem mnoha debat a vědeckých analýz. Konkrétně se pak otázkami homosexuality zabývají genderová studia¹ či queer studia². Tento pojem v sobě zahrnuje mnoho témat, mezi které patří například coming out³ či homofobie⁴, kterými se bude autorka zabývat v kapitole 2.3 Typy homosexuální orientace.

Diskutabilním tématem je také to, které označení je pro homosexuála příslušné. Známy je pojem „queer“, který je však předmětem sporů mezi autory. Dá se použít jako označení pro homosexuály, ale také jako homofobní nadávka. Synonymem může být pojem podivný či výstřední. Obecně je tento pojem používán jako označení všech forem sexuality, které jsou netradiční. (Gender Equity Resource Centre, 2015)

Výraz „gay“ se používá pro označení jak mužské, tak ženské varianty stejné sexuální identity a tento pojem se vžil do povědomí hlavně v Americe, kde ho zavedli sami homosexuálové. V překladu se dá interpretovat do slov bezstarostný nebo jásavý.

¹ Genderová studia jsou mezioborová vědní disciplína, která zkoumá a studuje kulturně vzniklé rozdíly mezi muži a ženami.

² Queer studia jsou mezioborová studia, která se zabývají sexuální orientací. Zaměřují se na LGBT a LGBTI osoby a jejich kulturu. Často jsou tato studia označována jako studia sexuální.

³ Coming out je proces sebeuvědomění, při kterém jedinec rozpoznává a přiznává svou sexuální orientaci.

⁴ Homofobie je označení pro diskriminaci homosexuálů či odpor k homosexualitě.

Výraz gay se ujal i v jiných zemích a dnes je běžně užívaným pojmem. Nyní je však používán hlavně ve spojitosti s mužem jako homosexuálem. Pro ženy se používá častěji výraz „lesbička“ nebo „lesba“. Toto slovo se údajně spojuje s ostrovem Lesbos, na kterém žila starověká básnířka Sapphó, která ve svých dílech básnila o ženské kráse a vztazích mezi ženami. Dnes je nejpoužívanějším výrazem z hlediska korektního chování pojem „LGBT“⁵ pod kterým se skrývají slova Lesbian-Gay-Bisexual-Transgender, v českém překladu lesba, gay, bisexuál a transgender. Užívaná je také zkratka „LGBTI“, pod kterou jsou ukryta slova lesbický, gay, bisexuální, transsexuální, intersexuální identita jedince. (Česká televize, 2008b)

2.2 Příčiny homosexuality

Jednoznačnou podstatu homosexuality se zatím nepodařilo identifikovat. Prozatím tedy nebyla uznána žádná teorie nebo výzkumy, které by konkretizovaly nebo by se shodovaly na určitých příčinách homosexuální orientace. Je mnoho odborníků, dělících se na několik skupin, kteří se zabývají těmito teoriemi. Jejich prostřednictvím se snaží přijít na původ homosexuality. Někteří z nich nalézají příčinu homosexuality v biologických faktorech, mezi které můžeme zařadit dědičnost, psychologické vlivy a vlivy sociálního okolí, v němž jedinec vyrůstá. Jiní autoři se domnívají, že homosexuální orientace může být zapříčiněna ovlivněním plodu některými léky během těhotenství anebo také kvůli nedostatku hormonů v těhotenství. Někteří odborníci uvádějí morfologické odlišnosti mezi homosexuály a heterosexuály. (Prudký a kol., 2005) „*Vše nasvědčuje tomu, že souhrou dědičných (genetických) činitelů s vlivy neuroendokrinními⁶, jež se uplatnily během nitroděložního života nebo v prvních měsících po narození, se vytvoří vrozená predispozice, která člověka činí vnímavějším k příslušným psychickým faktorům a sexuálními vlivům. V každém případě se o budoucí sexuální orientaci rozhoduje dlouho předtím, než se v pubertě probudí pohlavní citění.*“ (Brzek a Pondělíčková-Mašlová, 1992, str. 29)

Větší část vědců se přiklání k názoru, že je homosexuální orientace člověku dána již v raném období života. V současnosti se většina autorů a odborníků shoduje na názoru, že je homosexualita trvalá a nezávislá vlastnost, kterou není negativně ovlivněn život člověka.

⁵ Tato mezinárodně uznávaná zkratka označuje lesby, gaye, bisexuály a osoby s transgender identitou včetně transsexuálů. Zahrnuje tak osoby s nestandardním sexuálním zaměřením a genderovou identitou.

⁶ Tento proces má za následek neuroendokrinní buňka. Je to nervová buňka, která má současně schopnost produkovat hormonální látky. Seskupení těchto buněk je základem pro vytvoření některých orgánů, které nazýváme žlázami s vnitřním vyměšováním (sekrecí). (Česká onkologická společnost České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, 2015)

2.3 Typy homosexuální orientace

Homosexuální orientace je trvalá charakteristika sexuality člověka, která vyjadřuje preference osoby stejného pohlaví před osobou opačného pohlaví. Tyto orientace můžeme kategorizovat do několika skupin a v této kapitole se zaměříme na definice některých z nich.

V první řadě je nutno rozlišit základní dva typy homosexuality. Jedná se o homosexualitu *egosyntonní* a *egodystonní*. Prvním případem je *egosyntonní homosexualita*, kdy je jedinec se svojí orientací plně smířen, vyrovnán, přijímá ji, je schopen vůči okolí orientaci přiznat. *Homosexualita egodystonní* je jejím opakem. „*Jde o situaci, kdy jedinec tuto sexuální orientaci odmítá. Jedinec je sám se sebou v rozporu, touží po heterosexuální adaptaci a není schopen před svým okolím a před sebou orientaci přiznat.*“ (Kaňka, 2000, str. 7)

Jedním z typů homosexuální orientace je *homosexualita jako způsob života*. Anthony Giddens (2000) definuje homosexuální lidi s tímto typem orientace jako jedince, kteří se k homosexualitě veřejně přihlásili a nacházejí smysl ve sdružování s jinými osobami podobného sexuálního založení. Tito lidé pak patří obvykle k homosexuálním subkulturám, jež se vyznačují svébytným životním stylem.

Dalším typem homosexuální orientace je takzvaná personalizovaná homosexualita, která je definována tímž autorem následovně: „*O personalizované homosexualitě hovoříme u jedinců, kteří jsou orientováni na osoby stejného pohlaví, ale zůstávají izolováni od skupin, které se k této orientaci hlásí. Jejich homosexualita zůstává utajena, skryta před přáteli a spolupracovníky.*“ (Giddens, 2000, str. 128) Jedná se tedy o homosexuály, kteří svou sexuální orientaci teprve rozpoznávají. Také se může jednat o jedince, kteří už si uvědomili, že je přitahuje stejné pohlaví. Ti pak již rozpoznali svou sexuální identitu a prozatím se svou orientací snaží akceptovat. Případně se teprve chystají svému blízkému okolí oznámit, že je přitahuje stejné pohlaví. Důležitým krokem v přijetí své sexuální orientace je svěřit se rodině a osobám blízkým.

Jak již autorka uvedla v úvodní kapitole 2.1 Homosexualita jako pojem, coming out je proces poznání a přiznání. Jde o uvědomění si své sexuální orientace. Poté co si jedinec uvědomí svou sexuální identitu, následuje rozhodnutí informovat o ní své blízké. Rozlišujeme dva typy, *coming out vnitřní* a *vnější*. Vnitřní coming out nastane ve chvíli, kdy jedinec akceptuje svou sexualitu v průběhu dospívání. Často

se tak stane během pubertálního období. Dále pak rozlišujeme vnější coming out, který nastane ve chvíli, kdy se jedinec rozhodne informovat o své sexuální identitě své blízké okolí a následně pak i veřejnost.

Často vyskytující se obavy homosexuálů udělat coming out vyplývá ze strachu reakce svého okolí, ve kterém se vždy najde někdo s homofobním chováním. I přesto, že je Česká republika liberálním státem, jsou zde i tací, kteří nemají rádi homosexuály. Můžou se proti nim obořovat nebo si z nich dělat legraci. Homofobie je ovlivněna nejen pohlavím, ale také věkem či náboženským vyznáním. Církev je často těmi, kdo vystupují homofobně. (004.cz, 2015)

2.4 Typy homosexuálního chování

Pokud mluvíme o homosexuálním chování, není to totéž co homosexuální orientace. Osoby, které jsou heterosexuálně orientované, se mohou v určitých fázích svého života chovat homosexuálně. Důvody pro takové chování mohou být zapříčiněny touhou poznání své sexuality. Dále to pak může být touha experimentovat, poznávat nové věci či získávat zkušenosti. Tyto formy homosexuálního chování bývají často pozorovány v pubertálním věku. Kaňka (2000) ve své knize popisuje, že známe osoby, které jsou jednoznačně heterosexuálně orientované, přesto se v některém období života chovaly výlučně homosexuálně nebo bisexuálně. Známe také úplně vyhraněné homosexuály, tedy výlučně homosexuálně cítící osoby, které se po nějaký úsek života nebo dokonce po celý život chovaly výlučně heterosexuálně.

Příkladem tohoto chování je homosexualita situační, která se projevuje jen za daných podmínek. „*S homosexualitou situační se setkáváme v určitých prostředích, v nichž k homosexuálním stykům pravidelně dochází, přestože jim jedinec nedává přednost. Chování tohoto typu se často vyskytuje v situacích, kdy je omezena svoboda pohybu a muži jsou nuceni žít bez žen, například ve vězení nebo v kasárnách. Je považována spíše za náhražku heterosexuálních styků než za preferovanou formu sexuální aktivity.*“ (Giddens 2000, str. 128)

3. Vývoj homosexuality

3.1 Vývoj postojů společnosti k homosexualitě a k homosexuálním jedincům

Postoje k homosexualitě se liší a ve společnosti jsou formovány různými faktory. Mezi ty, které mají vliv na přístup k homosexualitě, patří například náboženství, hodnoty, tradice či normy nastavené v dané společnosti. Společenský náhled na homosexualitu se mění spolu s vývojem společnosti.

Z historických záznamů již víme, že se homosexuální chování objevovalo už v dobách dřívějších a bylo součástí mnoha kultur. Tyto informace potvrzují písemnosti a také nástěnné jeskynní malby, o nichž se dochovaly záznamy. (Prudký a kol., 2005)

Citové a taky erotické vztahy mezi osobami stejného pohlaví jsou doloženy od úsvitu dějin. Historické prameny dokládají, že například ve starověkém Řecku byly projevy homosexuality běžnou věcí, která byla dokonce tolerována veřejností. Homosexualita zde byla považována za rovnocennou a plnohodnotnou variantu sexuálního chování. Již od 19. století se v právních, medicínských, psychologických i obecně sociálních kontextech o homosexualitě mluví jako o relativně stálé sexuální preferenci. S nástupem tohoto období, kdy vzkvétalo politické a sociálně-ekonomické poznání, se homosexualita začala setkávat s označením nemoc, kterou je potřeba léčit. A v odborných spisech byla uváděna jako jedna z duševních poruch. V tomto období byli homosexuálové značně pronásledováni a uzavíráni do léčebných zařízení. (Beňová, 2007)

Dnešní společnost chápe, že homosexualita není nemoc. Kaňka (2000) vysvětluje, že nemocný člověk se chce vyléčit, protože mu nemoc způsobuje bolest a může pro něj mít smrtelné následky. Pacientovi způsobuje zhoršení zdravotního stavu a je tedy logické, že si přeje se nemoci zbavit. Naproti tomu heterosexuality ani homosexualita se léčit ani měnit nedají, aniž bychom člověka nemrzačili.

Ještě před 100 lety byla homosexualita zásadně odmítána, otevřenost k tomuto tématu se začala objevovat až v druhé polovině 20. století. V tomto období byla homosexualita postupně dekriminována a časem začaly být právně uznávány i různé formy partnerství osob stejného pohlaví. Pozornost na ně byla upírána i během druhé světové války, kdy v koncentračních táborech zemřeli mimo jiné i desítky tisíc homosexuálů právě kvůli své orientaci a identitě. Tehdy se jednalo především

o obyvatele Německa, kteří byli spolu s dalšími skupinami, které se nějak odlišovaly, posíláni na smrt. Mnoho z nich se také stalo obětmi lékařských pokusů.

Tak jako byli označováni židé, tak stejně byli označováni i homosexuálové. Židé dostávali na své oděvy připevněnou hvězdu ve žluté barvě a homosexuálně orientovaní lidé, nebo lidé podezřelí z homosexuality, dostávali trojúhelník v růžové barvě, který musel být taktéž upevněn na oděvu. „Trojúhelník (slangově „Vinkl“) byl obecným označením vězňů a jeho barva vyjadřovala příslušnou vězeňskou kategorii – červená politické vězně, zelená zločince z povolání, černá tzv. asociály, fialová malou skupinu duchovních a jehovistů a růžová homosexuály.“ (Nečas, 1999, str. 148)

Emancipace homosexuálů započala až po konci druhé světové války, kdy mnoho zemí rušilo zákony trestající homosexuální chování. Nejdříve se tak stalo v Evropě, později pak i v USA, když se homosexuálové začali sdružovat a bojovat za svá práva. V roce 1973, byla homosexualita vyřazena ze seznamu chorob Americkou psychiatrickou asociací a později byla Světovou zdravotnickou organizací WHO v roce 1992 vyřazena ze seznamu sexuálních nemocí. (Česká televize, 2008a)

Dodnes přetrvávají debaty o uznání dalších práv homosexuálních párům. Dnešní společnost se stále vyvíjí, a to i ve své toleranci, která se projevuje tím, že jsou homosexuálům přidělena práva na manželský svazek. Bohužel jsou zde také státy, které homosexuální chování klasifikují jako trestní čin a může být trestáno i smrtí. Mimo země, zařazené do případové studie, se zde například řadí i Etiopie, Jemen, Senegal, Súdán, Omán nebo Spojené arabské emiráty. (Ottosson, 2006)

3.2 Homosexualita v českých zemích

V tzv. Karolinském trestním kodexu, který byl vydán Karlem IV. již v roce 1353, se vyskytují první zmínky o trestání homosexuality tvrdými tresty. Od roku 1787 přestala být homosexualita na základě nového zákona, zavedeného Josefem II., trestána smrtí. (Janošová, 2000) Všeobecná trestnost homosexuálních styků byla zrušena v roce 1961, čímž se tehdejší Československo zařadilo k nejprogresivnějším zemím. Tehdy byla zásluha připisována dvěma sexuologům, Kurtovi Freundovi a Karlovi Nedomymu.

Od konce 90. let dochází k postupnému zákazu diskriminace kvůli sexuální orientaci. Prosazování tohoto zákazu bylo výsledkem harmonizace českého právního řádu dle požadavků Evropské unie. Tento zákaz se poprvé objevil v roce 1999 v novele zákona o zaměstnanosti. První návrh zákona o registrovaném partnerství byl podán

v roce 1997, který byl po vzoru severského modelu. Druhý neúspěšný pokus o předložení návrhu se opakoval v roce 1999, jednalo se o návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví a o změně a doplnění některých zákonů. Také návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví z roku 2000 byl o rok později zamítnut a Poslaneckou sněmovnou vrácen k přepracování. Další, nová verze zákona byla předložena v roce 2003. (Baršová, 2004) Registrované partnerství bylo v České republice schváleno 1. července 2006. Podle zákona č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství se jedná o trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví.

Dnes stále více zemí legalizuje homosexuální vztahy a dokonce povoluje registrovaná partnerství. Podle výzkumů sexuálního chování a postojů v České republice, prováděných registrovaným klinickým psychologem v Sexuologickém ústavu Všeobecné fakultní nemocnice a 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, prof. PhDr. Petrem Weissem, Ph.D., vychází česká společnost v postoji a toleranci k homosexuálům, bisexuálům a transsexuálům jako jedna z nejliberálnějších zemí na světě. (Česká televize, 2009)

3.3 Homosexualita v médiích

Média mají svou určitou moc a jsou zároveň jedním z aktérů, kteří stojí za změnami postoje společnosti k homosexuálně orientovaným lidem. Často se směrem od publicistů k divákovi dostanou jen ty informace, které mu média dovolí vidět. Jsou mu předkládány pouze částečně pravdivé či zkreslené informace.

Proces medializace měl také vliv na povědomí o homosexualitě. V 90. letech 20. století se minoritní homosexuální menšina veřejnosti jevila spíše jako skupina lidí, které by se měli vyhýbat. V současné době se již můžeme setkávat i s filmovými postavami, které ztvárňují homosexuálně orientovaného člověka. K vidění jsou také filmy, které se přímo zaměřují na homosexuální problematiku a jejich tvůrci se snaží nastínit běžný život homosexuálně orientovaných lidí. Poukázat na jejich denní strasti i radosti, které mohou divákovi pomoci zbavit se případné homofobie. (Beňová, 2007)

Filmy s podobnou tematikou jsou velmi často zařazeny do programů filmových festivalů zabývajících se lidskoprávní tematikou. Příkladem takového filmového dokumentárního festivalu je například Jeden svět, který se již několik let uskutečňuje v několika městech České republiky a každý rok se snaží poukázat na různé formy porušování základních lidských práv.

4. Vztah mezi křesťanstvím a homosexualitou

4.1 Co o homosexualitě říká Bible

Projevy sexuality, které jsou křesťanským náboženstvím morálně tolerovány, jsou pouze ty, které se odehrávají v manželství. Jak ve své knize zmiňuje Daniel A. Helminiak (2000) odpor křesťanů k homosexuálům je založen na dogmatickém výkladu Bible. V ní je poukázáno na homosexuální chování jako na vůli jedince. Helminiak upozorňuje na nesprávný výklad daných pasáží, který se projevuje odsuzováním homosexuálního jednání. Dle jeho názoru je důležité věnovat pozornost různým způsobům výkladu stejného textu. Zmíněný autor rozlišuje dva přístupy čtení Bible, prvním z nich je doslovné čtení a druhým způsobem je čtení historicko-kritické. V prvním případě se jedná o doslovné čtení, kdy text, ať už znamená cokoli, má stejný význam pro dnešního člověka tak, jako pro člověka, který text psal. Kdežto pro historicko-kritický⁷ způsob čtení je správné pochopit význam textu v původní situaci, abychom mohli jeho smysl aplikovat v současnosti. (Helminiak, 2000)

Podle autora knihy je hlavním problémem interpretace biblického textu, že v dobách, kdy byla Bible sepsána, neexistovala homosexualita jako sexuální orientace. Existovalo pouze povědomí o aktech mezi lidmi stejného pohlaví. Lze předpokládat, že když se v Bibli můžeme dočíst o homosexualitě, tak se homosexuální chování objevovalo už v době vzniku Bible. Dá se však také předpokládat, že se Bible o homosexualitě zmiňuje v takovém kontextu, v jakém byla vnímána tehdy. Z toho vyplývá, že bychom doslovný text Bible mohli aplikovat pouze tehdy, kdyby se i dnes vnímala homosexualita stejným způsobem.

„Dnešní otázkou jsou lidé a jejich vztahy, ne jednoduše jen sexuální chování. Naším problémem je tedy homosexualita, určitý způsob lidského bytí, nejen homogenitalita, tj. část při homosexuálních aktech. Naším problémem je spontánní náklonnost k lidem téhož pohlaví a etická možnost vyjádření této náklonnosti v sexuálním vztahu. A protože tento problém v myslích autorů neexistoval, nemůžeme tudíž čekat, že na něj dá Bible odpověď.“ (Helminiak, 2000, str. 35)

Například Starý zákon zakazuje homogenitalitu z důvodu zachování čistoty. Styk mezi dvěma muži znehodnocuje vztah mezi mužem a ženou, porušuje

⁷ Slovo kritický v označení „historicko-kritické čtení“ naznačuje, že jde o způsob interpretace, kdy se musíme nad textem zamyslet a analyzovat ho do detailu, abychom Bibli objektivně porozuměli.

se tak náboženské tabu. „*Jeden jediný text ve Starém zákoně, který o homogenitalitě hovoří, ji zakazuje – ale právě proto, že je nečistá, nikoli proto, že je špatná sama o sobě.*“ (Helminiak, 2000, str. 64)

4.2 Kulturní válka mezi křesťanstvím a homosexuálním hnutím

Křesťanství a homosexualita mohou v současnosti působit jako dvě skupiny, které stojí proti sobě. Usuzujeme tak pravděpodobně z historických zkušeností, v nichž byla sodomie trestána. Příběh o Sodomě je nejznámějším biblickým příběhem, kde se naráží na sex a údajně se v něm hovoří o homosexualitě jako takové. Tento příběh vyvolává diskuze, zda se správně vykládá jako odsouzení homosexuality. Slovo „sodomie“ se používá pro označení anální sex. Tento výraz je odvozen právě z příběhu o Sodomě. (Helminiak, 2000)

V dnešní době se vedle tradičních a odsuzujících postojů církví objevují i postoje, které jsou chápající a tolerantnější. Postoje, které nezavrhují homosexuální jedince a jsou liberálnější. Od konce 60. let 20. století vznikalo emancipační hnutí homosexuálů, které se negativně stavělo proti tradičním společenským strukturám. V západním světě se tato situace označovala pojmem **kulturní válka**, kdy proti sobě stály dvě strany. (Putna, 2012) Jednou z nich je skupina homosexuálů a jejich příznivců, kteří se snaží bránit práva homosexuálů a omezit společenský vliv církví. Hnutí za práva homosexuálů by mohlo ve společnosti dosáhnout uznání, že homosexualita je přirozená, normální, mravná a zdravá jedině tak, že odkřesťanští tuto společnost. Druhou skupinou jsou stoupenčí tradičních církví, kteří se naopak snaží omezit emancipaci a integraci homosexuálů ve společnosti. Americký politik a katolík Patrik Buchanan (2004), píše ve své knize *Smrt Západu*, že podle biblického křesťanství je homosexualita nepřirozená a nemravná. (Buchanan, 2004)

Za tímto kulturním konfliktem stály také politické strany, které se v amerických a evropských parlamentech snažily bránit přijetí zákonů, které by zlegalizovaly svazky mezi osobami stejného pohlaví. Tyto politické strany měly často v pozadí explicitní křesťanství. Mimo jiné byli do tohoto kulturního konfliktu zapojeni zastánci multikulturní společnosti a homosexuální aktivisté, kteří se snažili prosazovat zákony, které by naopak umožnily legitimizaci těchto svazků. (Putna, 2012)

Nejvýraznější byla pravděpodobně situace ve Spojených státech, kde tato kulturní rozepře bezprostředně ovlivňovala společenskou a v neposlední řadě právě politickou scénu. Naopak méně výrazná situace byla například v České republice,

kde byla pravděpodobně díky liberální tradici těchto zemí větší tolerance mezi oběma zainteresovanými stranami. Ve východní Evropě, kde jsou dominantní římskokatolické a pravoslavné církve, nemůžeme situaci výrazněji posoudit a to z důvodu, že je skupina homosexuálů opravdu minoritou a je teprve ve stádiu utváření. (The MIT Press, 2015)

Dalším aktérem je malá americká baptistická církev Westboro, která je známá tím, že její členové chodí do ulic demonstrovat svůj postoj proti homosexuálům. Své demonstrativní pochody doplňují transparenty, na kterých jsou napsány proti homosexuálům různé slogany jako například „God Hates Fags“, tedy „Bůh nenávidí teplouše“, či slogan „AIDS Cures Fags“, v překladu „AIDS léčí teplouše“. Je tedy patrné, že použití termínu „Fags“ je hanlivé a urážlivé označení homosexuálních jedinců. (Westboro Baptist Church, 2015) Není pak divu, že mnozí homosexuální aktivisté včetně umělců či jejich příznivců ironizují křesťanské posvátné motivy, ikony a jejich představitele. Ti se naopak na svých průvodech hrdosti „Pride Parade“ často stylizují do postav jeptišek, papeže či různých církevních představitelů.

Zlom nastal v šedesátých letech, kdy byla homosexualita vědou uznána jako trvalý stav, konkrétně jako nezměnitelná část osobnosti. Poté následovalo úsilí o zrušení homosexuality jako trestného činu, snaha o uzákonění životních svazků osob stejného pohlaví a v první řadě šlo o pokus zajistit homosexuálním osobám rovnoprávnost na politickém, ekonomickém, kulturním i právním poli. Otázka svazků mezi homosexuálními občany se v jednotlivých zemích stále vyvíjí. Každý rok dojde v nějaké zemi k legislativní změně. Všechny tyto změny jsou dohledatelné na webových stránkách organizace The International Lesbian Gay Bisexual Trans and Intersex Association. (ILGA, 2013)

Spojené státy jsou v dnešní době známé svými tolerantními postoji. Akceptují koexistenci různě smýšlejících komunit, jak z hlediska kulturního, náboženského či sociálního. V této zemi byly pravděpodobně právě proto zaznamenány tehdy první pokusy o integraci gay identity v církevním rámci. Zakladatelem organizace, která se skládá výhradně z homosexuálních členů, byl Troy Perry. Tato organizace byla zároveň křesťanskou církví a nesla název Metropolitan Community Churches. (Metropolitan Community Churches, 2013)

Homosexuálové začali budovat svá sídla a čtvrtě ve velkých světových městech. Bylo tomu tak v USA i v Evropě. Zvolili si své ikony, mezi kterými byly v minulosti veřejně odsouzené osobnosti, a to z důvodu své sexuální orientaci. Patřil mezi ně například spisovatel Oscar Wilde. Mezi homosexuály a křesťanstvím vždy byly

a budou témata sporu. Existují však sféry intelektuální a společenské, ve kterých se křesťanství a homosexualita střetávají v pozitivním světle. Homosexuální komunita má zájem o duchovno a v církevní komunitě rovněž sílí tolerance vůči osobám s homosexuální identitou. Dochází k tomu díky osobám, které souzní s oběma skupinami. Příkladem může být jedinec, který je vychován v křesťanské rodině a později objeví svou sexuální orientaci. Uvědoměním si své odlišné orientace se nezmění jeho celoživotní vyznání, víra a přesvědčení, ve které byl vychován a věci, ke kterým byl po celý život veden svou rodinou a kulturou. Druhým případem kdy se homosexualita a křesťanství scházejí v pozitivním slova smyslu, je když má homosexuální jedinec potřebu najít jistoty, které nalézá ve víře.

5. Případová studie

5.1 Nigérie

5.1.1 Základní charakteristika

Oficiální název země je Nigerijská federativní republika. Ve slově „Nigeria“ jde o kombinaci slova „Niger“, což je nejdelší a největší řeka Nigérie a slova „Area“, kterým je myšlena oblast. Nigérii obývá 177,1 miliónů obyvatel. Nigérie má jednu z nejrychleji rostoucích populací světa. Je tak osmou nejlidnatější zemí na světě a nejzalidněnější zemí Afriky. Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva ve věku 15-64 let je v Nigérii 53,8 %.

Zemí obývají převážně muslimové, kteří tvoří 50 % obyvatel, křesťané, kteří jsou na druhém místě se zastoupením 40 % a dále se zde vyskytují také tradiční náboženství, ke kterým se hlásí přibližně 10 % obyvatel země. (CIA, 2015c)

Úředním jazykem je v nigerijské federaci angličtina, vedle které se ve školách vyučují i jazyky jednotlivých afrických kmenů, jako jsou hausština a jorubština, které se řadí mezi nejrozšířenější. Dalšími, avšak už méně rozšířenými jazyky jsou igbo a fulani. (BBC, 2015b)

5.1.2 Geografická charakteristika

Nigérie se rozkládá v západní Africe na 923 773 km². Na západě sousedí s Beninem, na východě s Čadem a Kamerunem a na severu s Nigerem.

Země je tvořena na jihu nížinami, které přecházejí do kopců náhorních plošin až do střední části země. Na jihovýchodě země se rozkládají hory a sever naopak pokrývají velkoplošné pláně. Klima je v Nigérii rozmanité, na jihu převládá rovníkové, na severu pak pouštní. V centrální části země je pak klima tropické. (National Geographic, 2015)

5.1.3 Ekonomická charakteristika

Země má bohaté zásoby ropy a díky tomu je jejím pátým největším světovým vývozcem, kdy denní těžba této suroviny činí více než 2 miliony barelů. Díky tomu

má dobré obchodní vztahy s USA. Kvůli velkému nerostnému bohatství však ve státě panuje politická nestabilita a právě toto bohatství je zdrojem násilných nepokojů v zemi. V naftovém průmyslu vládne korupce a nestabilita. Nicméně i přes to nigerijská ekonomika nadále roste o 6 - 8 % ročně. Vláda pracuje na vývoji silnějšího veřejného a soukromého sektoru. (CIA, 2015c)

5.1.4 Politická charakteristika

V čele vlády Nigérie stojí prezident a podle dohodnutých pravidel se o dvě nejvyšší funkce, prezidenta a viceprezidenta, vždy dělí jeden z představitelů křesťanů a jeden z muslimů. Nigérie je od roku 1996 tvořena 36 státy.

Od roku 1914 bylo hlavním městem Nigérie město Lagos, které bylo v roce 1991 vystřídáno městem Abuja, které dnes nese statut federálního hlavního města. Lagos i přesto nadále zůstává největším městem Nigérie a zároveň jedním z největších měst Afriky vůbec. Celé nigerijské území je dále rozděleno do 538 okresů. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015c)

5.2 Ghana

5.2.1 Základní charakteristika

Oficiální název je Ghanská republika. Tato země je administrativně členěna na 10 regionů a jejím hlavním městem je Accra, která je největším komunikačním centrem v zemi. V Ghaně žije přibližně 25,7 milionů obyvatel. Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva v této zemi byl k roku 2013 cca 12 milionů.

V zemi převažuje křesťanské náboženství, a to se zastoupením 71,2 % obyvatel. Příslušníci islámu tvoří 17,6 % obyvatel a tradiční náboženství je zastoupeno mezi obyvateli pouze 5,2 %. Úředním jazykem je v ghanské republice angličtina. V Ghaně se používá přibližně 50 dalších jazyků, mezi které patří nejrozšířenější asante, dále pak ewe a fante. (CIA, 2015b)

5.2.2 Geografická charakteristika

Rozloha státu je 238 533 km². Jedná se o nížinnou oblast v západní Africe. Ghana sousedí na severu se státem Burkina Faso, na východě s Togem a na západě

s Pobřežím slonoviny. Většinu území pokrývají savany s výjimkou jižní části, kde se vyskytují deštné lesy. Na severu země převažuje tropické vnitrozemské klima, kdežto na jihu země je klima vlhké rovníkové. (CIA, 2015b)

5.2.3 Ekonomická charakteristika

Ghana je převážně zemědělskou zemí. Například tržní plodiny jako je kakao, tvoří spolu s kakaovými polotovary a tovary většinu vývozních příjmů země. Mezi další produkty patří například kokosové ořechy, ananas a káva.

V dnešní době je hlavním dopravním uzlem a to hlavně díky železniční síti a svému letišti Kotoka International Airport. Země má však i přesto nedostatečně rozvinutou dopravní síť. (Government of Ghana, 2015)

5.2.4 Politická charakteristika

Ghana je parlamentní demokracií a hlavou státu je zde prezident, který je zároveň velitelem ozbrojených sil. Ghanský politický systém v mnohém následuje model ve Velké Británii, a to hlavně z důvodu, že je Ghana součástí Commonwealthu. Současná vnitropolitická situace je stabilní a média mají svobodu projevu. Politicky i bezpečnostně je Ghana jednou z nejbezpečnějších zemí subsaharské Afriky. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015a)

5.3 Kamerun

5.3.1 Základní charakteristika

Oficiální název země je Kamerunská republika. Zajímavostí názvu této země je, že byl vytvořen původními portugalskými osadníky, kteří pobřeží Kamerunu pojmenovali po řece plné krevet, v originálním znění „Rio dos Camarões“. Počet obyvatel v zemi je 23,1 miliónů obyvatel. V Kamerunu převažují domorodá náboženství, která mají mezi obyvatelstvem 40 % zastoupení, stejně tak jako křesťanství. K islámu se hlásí nejméně obyvatel, a to přibližně 20 %.

Úředním jazykem Kamerunu je v současné době jak francouzština, tak angličtina. Francouzština je však jazykem, který je v této zemi na prvním místě, angličtinou je možno se domluvit maximálně v největších městech a to hlavně

na jihozápadě země. V Kamerunu se vyskytuje až na 220 tradičních dialektů. (CIA, 2015a)

5.3.2 Geografická charakteristika

Kamerun se rozkládá na 475 440 km² a leží v rovníkové Africe na pobřeží Guinejského zálivu. Země se nachází mezi Nigérií, Čadem, Středoafričskou republikou, Demokratická republika Kongo, Gabonem a Rovníkovou Guineou. Od listopadu do února je jižní část země horká a suchá, protože hlavní období dešťů je v této oblasti od července do října. V centrální části Kamerunu jsou savany, kde je podnebí mnohem chladnější než v pobřežní oblasti, ve kterém se vyskytují pravidelné deště. (CIA, 2015a)

5.3.3 Ekonomická charakteristika

Kamerunská republika má dobré klimatické podmínky a také velké zásoby ropy, díky tomu se země zaměřuje hlavně na vývoz ropy a zemědělských produktů. Bohužel je však i v této zemi značně nerozvinutá infrastruktura, rozsáhlá korupce a nepříznivé podmínky pro investory. Všechny tyto faktory tak brání ekonomickému rozvoji země a zároveň tak činí tuto zemi stále závislou na vývozu komodit. V kamerunském exportu převažují ropa, ropné produkty, kakaové boby, bavlna a hliník. (CIA, 2015a)

5.3.4 Politická charakteristika

Kamerun býval francouzskou kolonií a svou nezávislost získal 1. 1. 1960. Prvním prezidentem země byl Ahmad Ahidjo, který sjednotil jak frankofonní, tak anglofonní politická uskupení v zemi a v roce 1966 tak vznikla Kamerunská národní Unie (Union nationale Camerounaise). V roce 1972 bylo v referendu voliči odhlasováno rozpuštění federace a vytvoření unitárního státu – Kamerunská republika (République du Cameroun). Hlavní vliv ve státě má nyní prezident Paul Biya a to už od roku 1982, kdy byl zvolen. Hlavním městem Kamerunu je Yaoundé, které je zároveň sídlem vlády. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015b)

5.4 Uganda

5.4.1 Základní charakteristika

Oficiální název země je Ugandská republika. Zemi obývá 35,91 milionů obyvatel. Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva v zemi je 45 %. Co se týče náboženského složení, zemi obývají převážně křesťané, dělí se na římské katolíky se zastoupením 41,9 % a protestanty se zastoupením 42 %. Dále v zemi žijí muslimové, ke kterým se hlásí okolo 12 % obyvatel země. Ostatní náboženství vyznává okolo 3 % obyvatel. V Ugandě je úředním jazykem angličtina, ale mezi další dva nejpoužívanější jazyky patří svahilština a luganština. (CIA, 2015d)

5.4.2 Geografická charakteristika

Země se rozkládá ve východní Africe na 241 038 km². Společné hranice má na východě s Keňou, na severu s Jižním Súdánem, na západě s Demokratickou republikou Kongo, na jihozápadě s Rwandou a na jihu s Tanzánií.

Neopomenutelnou součástí země je část Viktoriina jezera. Přestože je Uganda vnitrozemský stát, má přístup k několika dalším velkým vodním plochám, jako je Albertovo jezero, Edwardovo jezero, Viktoriino jezero a také jezero Kyoga. V zemi převládá tropické podnebí, které je zmírňováno vysokou nadmořskou výškou většiny území. Ugandě se říká „perla Afriky“ a to z důvodu poměrně početných srážek, které postupně od jihu k severu slábnou. Jižní část kolem Viktoriina jezera má klima tropického deštného pralesa s celoročními srážkami, zatímco při postupu k severu se postupně v průběhu roku objevuje období sucha. (CIA, 2015d)

5.4.3 Ekonomická charakteristika

Uganda je zemí, která má úrodnou půdu a dobré klimatické podmínky pro pěstování různých plodin. Nejvýznamnějším odvětvím v zemi je zemědělství, které se zaměřuje na vývoz tradičních komodit jako je například káva a čaj. I přesto, že ceny kávy na světovém trhu značně kolísají, ekonomika země stále roste, a to hlavně díky rozvoji terciálního sektoru a vyšším cenám ostatních komodit, které jsou určeny pro export např. rybí výrobky, čaj, bavlna a květiny. Uganda je jakožto vnitrozemský

stát závislá na automobilové dopravě a železniční síti, která je přístupná až do Keni. (CIA, 2015d)

5.4.4 Politická charakteristika

Co se týče správního členění, Uganda se dělí na čtyři regiony - Severní, Východní, Centrální a Západní. Dále je rozdělena do 111 distriktů, které se dále člení na sub-distrikty, okresy, sub-okresy, farnosti a vesnice. Podle existence jednokomorové ústavy Národního parlamentu je vliv prezidenta omezen a naopak vliv parlamentu posílen. V parlamentu je 81 zájmových skupin, mezi kterými je ugandská armáda a také skupina ugandských žen. (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015d)

6. Legislativa v jednotlivých zemích

Senegalský gay aktivista Daouda Diouf⁸ monitoruje situaci v afrických zemích a své poznatky, zejména o prevenci HIV, právech homosexuálů a viktimizaci⁹ gayů pak zprostředkovává dál. Diouf uvádí, že kvůli aktuálnímu přístupu k homosexualitě se nakažlivost HIV zvyšuje. Pokud rodina zjistí, že je jejich dítě homosexuální orientace, vyloučí ho z domácnosti, zavrhne ho a z toho důvodu se vyskytne na ulici. V této životní situaci je pak nuceno vydělávat peníze poskytováním sexuálních služeb. Prevalence HIV pozitivních u prostitutek a prostitutů je velmi vysoká. Uvádí se, že až polovina z nich je údajně HIV pozitivní. (Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, 2013; UNAIDS, 2015)

6.1 Nigérie

Sex mezi osobami stejného pohlaví je v Nigérii zakázán už od dob britského kolonialismu. Na scéně je však nový vnitrostátní právní předpis, který byl podepsán 7. ledna 2014 prezidentem Johnem Goodluckem. V Nigérii platí federální zákon, který kriminalizuje homosexualitu. Zákon stanovuje 14 let vězení tomu, kdo se provdá za osobu stejného pohlaví či má jakoukoliv sexuální zkušenost s osobou stejného pohlaví. Tento čin je dle nigerijského zákona proti přírodě a jeho porušení je trestáno odnětím svobody. Již pouhý pokus o spáchání tohoto trestného činu se odsuzuje sedmi lety vězením. Nigerijský zákon zakazuje osobám stejného pohlaví pokoušet se navázat sexuální, milostný vztah s osobou stejného pohlaví na veřejnosti nebo v soukromí. Porušením tohoto zákazu se jedinec vystaví možnosti odnětí svobody až na dobu tří let. Přímá i nepřímá prezentace mileneckých vztahů na veřejnosti je trestána deseti lety vězení. (Laws on Homosexuality in African Nations, 2015)

Státy, které se řídí právem Šaría, údajně trestají homosexuální chování trestem smrti. Nigerijci, který je příslušníkem homosexuální organizace či je členem gay spolku nebo se účastnil gay průvodu, hrozí až deset let vězení. Stejný trest platí pro případné svědky homosexuálního svazku a také pro občany, kteří podporují homosexuální manželství, které je v této zemi zakázáno. (Tamtéž)

V lednu 2014 se na severu země, ve městě Wednesday proběhly protesty. Anti-gay násilí propuklo na popud přijetí nového práva, schvalujícího věznění

⁸ Dříve Daouda Diouf působil jako konzultant pro Světovou banku, UNDP a UNAIDS. Je také autorem několika publikací týkajících se HIV v Africe a reprodukčního zdraví. (UNAIDS, 2015)

⁹ Viktimizace je proces, ve kterém se člověk stává obětí trestného činu.

homosexuálů. Přijetí zákona mělo za následek zatčení 68 údajných homosexuálů. Tisíce demonstrantů házely kameny do soudního domu, jehož představitelé trvali na popravě jedenácti mužů, kteří byli mezi zatčenými. Ti byli odsouzeni za svou činnost v homosexuální organizaci. Soud byl však přerušen kvůli velkým nepokojům na ulicích před soudem a El-Yakubu Aliyu, soudce tohoto procesu se nechal slyšet, že nikdo nemůže být odsouzen k trestu smrti, dokud není jeho čin potvrzen bez jakýchkoliv pochyb. (Erasing 76 crimes, 2014b)

Nigérie je v rozporu s mezinárodními smlouvami. Představitelka OSN pro lidská práva se k situaci v Nigérii vyjádřila slovy, že jen málo kdy viděla kus legislativy, která by v takovém rozsahu přímo porušovala tolik základních lidských práv. Gayové a lesby jsou snadným cílem vlivných lidí na vůdcovských pozicích v Africe, kterých se drží fanatické postoje proti jejich sexuální orientaci. Mezinárodní společenství by mělo trvat na potlačení těchto zákonů a přesvědčení. Bylo tomu tak například v Ugandě, která je závislá na pomoci západních zemí. Prezident Yoweri Museveni musel vetovat zákon, který ohrožoval homosexuální jedince a trestal homosexuální chování v zemi. Nigérie je závislá jak na Spojených státech, které kupují až 70 % jejich ropy, tak na Velké Británii, která zemi poskytuje velké finanční částky v podobě rozvojové pomoci. Tyto země by měly i nadále nekompromisně trvat na potlačení zákonů ohrožujících homosexuální komunity. (BBC, 2014; The Washington Post, 2014)

6.2 Ghana

Ghana kriminalizuje sodomii, podle právního systému země. Osoba, která má „nepřirozené živočišné chování“ vůči osobě stejného pohlaví a mladší šestnácti let, se dopouští přestupku. Tento trestný čin je odsouzen třemi lety vězení. (Laws on Homosexuality in African Nations, 2015)

V roce 2011 se v Austrálii konalo zasedání představitelů Commonwealthu, na kterém se britský politik a předseda vlády Spojeného království David Cameron nechal slyšet, že by všechny země měly zrušit zákaz homosexuálních aktivit. Důvodem byl fakt, že africké země, by jakožto příjemci zahraniční rozvojové pomoci od Velké Británie měly dodržovat lidská práva, která zahrnují patřičné zacházení s homosexuály. Podle šetření Mezinárodní asociace gayů a lesbiček jsou homosexuální skutky různým způsobem zakázány ve 40 z 53 zemí v Africe.

V roce 2011 se tehdejší ghanský prezident John Evans Atta Mills postavil proti nátlaku ze Spojeného království, které hrozilo vyloučením Ghany ze zemí, kterým

je poskytována finanční pomoc, pokud nezlegalizují homosexualitu. Nechal se slyšet, že Británie nemá právo vytvářet na ghanskou vládu nátlak a rozhodovat o tom, jaké zákony, hodnoty a morální zásahy by měla Ghana přijmout a praktikovat. Zdůraznil také, že Británie nemůže tímto způsobem měnit ghanskou kulturu. (Life Site News, 2011)

6.3 Kamerun

Homosexuální sexuální styk se v zemi trestá v rozmezí šest měsíců až pět let odnětí svobody a finanční pokutou v přepočtu cca 42–419 USD. Zákon kriminalizuje jak pohlavní styk mezi dvěma ženami, tak i mezi dvěma muži. Vlády afrických zemí tlačí na kriminalizaci homosexuality a homofobie v jednotlivých zemích stoupá. Akty proti homosexuálům jsou často řízeny ze strany vlády a duchovních představitelů, kteří by naopak měli hájit lidská práva. (Laws on Homosexuality in African Nations, 2015)

V Kamerunu jsou známy případy, kdy jsou údajní homosexuálové zadrženi bez důkazů a bezdůvodně jsou vězněni několik měsíců či dokonce let. Podezřelí jsou zadrženi podle paragrafu 347 trestního zákoníku, který postihuje homosexualitu, jakožto vztah s osobou stejného pohlaví. I když je trestní řízení dodržováno v plném rozsahu, toto ustanovení je v rozporu s mezinárodními i regionálními úmluvami o lidských právech. (Human Rights Watch, 2013b) *„Existence podobných praktik a s nimi souvisejících zákonů vysílá veřejnosti zprávu, která homosexuály ukazuje jako lidi, kteří nemají žádná práva. Takové zákony musí být zrušeny. Lidská práva v Africe musí být pozvednuty.“* vysvětluje Widney Brown z Amnesty International. (iDNES.cz, 2013)

Policie a vláda několikrát tvrdila, že se tento článek týká pouze jedinců, kteří byli přistiženi během sexu s osobou stejného pohlaví, toto tvrzení se však v několika případech vylučovalo s výpovědí odsouzených. Ti svědčili, že v žádném z těchto několika případů nebyl u soudu předložen důkaz o tom, že byl obžalovaný veřejně přistižen při pohlavním styku s osobou stejného pohlaví. Vzhledem k velkému počtu zneužívání pravomocí k zatčení je v Kamerunu vysoká míra odsouzených. Mnozí z těchto lidí nemají právní zastoupení a v průběhu soudního procesu je situace otočena proti nim. (Human Rights Watch, 2013b)

6.4 Uganda

Anti homosexuální zákon v Ugandě z roku 2014, kterému se dříve říkalo „Zabijte gaye“, byl ugandským parlamentem schválen 20. prosince 2013 a o rok později byl podepsán prezidentem Yoweri Musevenim. (Evropský parlament, 2014) Tento zákon kriminalizuje homosexualitu a každému, kdo poruší toto ustanovení, hrozí trest odnětí svobody po dobu čtrnácti let. Pokus o navázání homosexuálního vztahu se trestá sedmi lety vězení. Trestným činem je anální styk, homosexuální orální sex nebo jakákoliv podoba sexuálního styku osob stejného pohlaví.

Nově se tento kontroverzní zákon zmiňuje také o zákazu používání internetu, mobilních telefonů či fotoaparátů, které by mohly sloužit k propagaci homosexuality. Pokud budou tato zařízení využita k účelu propagace homosexuality, obviněná osoba bude odsouzena k pěti až k sedmi letům vězení. (Laws on Homosexuality in African Nations, 2015) Legislativní návrh rozšířil kriminalizaci homosexuality v Ugandě. V zákonu je také zmínka o tom, že pokud obyvatel Ugandy opustí svou rodnou zem a provozuje homosexuální vztah mimo ni, může být poslán zpět do Ugandy, kde by byl potrestán podle tamních zákonů. Tato sankce se týká nejen jednotlivců, ale také firem, médií a nevládních organizací, které by podporovali homosexuály a jejich práva. Bylo apelováno na rodiče, učitele a správce měst, aby nahlásili jakékoliv náznaky projevů homosexuality v jejich okolí. (BBC, 2012; BBC, 2013)

David Bahati, který zákon jakožto člen parlamentu prosazoval již v roce 2009, prohlásil, že se homosexualitě dá naučit a stejně tak odnaučit. Homosexualita je podle jeho slov jednoduše špatné chování, které by nemělo být v naší společnosti dovolené. (iDNES.cz, 2014b) V původním návrhu zákona z roku 2009 byl požadován trest smrti pro homosexuály. Listy The New York Times tehdy uvedly, že Spojené státy a ostatní národy považují takové znění zákona za barbarské a nepřijatelné a schválením tohoto zákona by byla Uganda mezinárodním společenstvím zavrhnuta. (The New York Times, 2010b) Návrh byl později změněn na doživotní vězení a tato verze zákona byla podepsána prezidentem Yoweri Musevenim a definitivně nabyla svou platnost 24. února roku 2014. (News 24, 2014; CNN, 2014)

Deset dní před veřejným podepsáním zákona prezident Museveni oznámil, že zákon podepíše, až bude mít v ruce potvrzení mediků, že homosexualita není vrozená, ale je způsobena sociálním chováním. Při podepisování zákona prohlásil, že tak činí na základě studie, která potvrdila, že se člověk homosexuálem nerodí.

(Muhumuza, 2014; CNN, 2014) Schválení tohoto návrhu zákona, bylo dlouhým procesem, ale jeho platnost byla na druhou stranu krátkodobou záležitostí, která trvala pouze pár měsíců. Půl roku po přijetí byl zákon Ústavním ugandským soudem zrušen z důvodu navržení zákona s nedostatečným kvorem¹⁰. (Times live, 2014) David Bahiti se však nechal slyšet, že se parlament bude u Ugandského nejvyššího soudu odvolávat.

Michelle Kagari, zástupkyně ředitele pro africkou sekci Amnesty International se vyjádřil následovně: *„Tato vysoce útočná legislativa je urážkou lidských práv všech obyvatel Ugandy a nikdy se neměla dostat tak daleko. Podpis tohoto zákona značí velice závažné období národních dějin a vysmívá se lidským právům zaneseným v ugandské ústavě.“* (Amnesty International, 2012) Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii, vydal zprávu, ve které zmiňuje, že vyloučení této minoritní skupiny ohrozí boj proti šíření AIDS v Ugandě. (Time, 2015)

Některé západní státy už dříve pohrozily ukončením finanční pomoci vládám, které přijmou zákony namířené proti sexuálním menšinám. Na popud tomuto zákonu již představitelé států, které finančně podporují Ugandu, zvažovaly zrušení této podpory. Jako příklad můžeme uvést Nizozemsko, které tomuto slibu již dostalo a zrušilo finanční příspěvky, které byly poskytovány ugandskému soudnictví. Ani americký prezident Barack Obama neponechal tento čin bez následků odezvy a varoval ugandského prezidenta Museveniho, že schválení takového zákona značně ochladí vztahy mezi Ugandou a Washingtonem. (iDNES.cz, 2014; Amnesty International, 2014)

¹⁰ Kvórum je určitá podmínka pro platnost voleb nebo hlasování. Například udává, jaký musí být minimální podíl nebo výjimečně i počet, oprávněných voličů účastnících se hlasování, aby byly volby platné. Také udává, jaký minimální podíl odevzdaných hlasů musí podpořit nějaký návrh, aby se stal platným a schváleným. (Senát Parlamentu České republiky, 2015)

7. Případy porušování práv homosexuálů v jednotlivých zemích

7.1 Konkrétní příklad Nigérie

Nigérie je zemí, ve které je mnoho hluboce věřících lidí. Na jedné straně stojí křesťané a na druhé straně muslimové. V této zemi znamená být homosexuálem neustálý strach z napadení, bičování a potýkání se s diskriminací. V Nigérii je životním cílem přivést na svět děti do spořádané rodiny, i z toho zde pramení nenávisť vůči homosexuálním vztahům. (004.cz, 2007)

27. února 2015 informoval magazín Washington Blade o zatčení dvanácti nigerijských občanů ve státě Kano, kteří měli v úmyslu se zúčastnit svatby dvou homosexuálů. Vedoucí státní policie, Sheikh Aminu Daurawa, řekl novinářům: „*Tito muži byli zatčeni, když plánovali uspořádat vlastní svatbu. Jsou to homosexuálové a jejich jednání je proti zákonům.*“ Daurawa se také nechal slyšet, že nápad na tuto svatbu dvou homosexuálních lidí, byl promyšlen jedním z účastníků, který pozval své přátele z různých států. „*Tato zatčení jsou hluboce znepokojivá, neboť v mnoha ohledech Nigérie nastavuje laťku pro zbytek Afriky. Tyto akce nigerijských orgánů mohou mít často dalekosáhlé a negativní důsledky pro celý kontinent,*“ řekl Jeffrey Smith za organizaci Robert F. Kennedy Human Rights. (Washington Blade, 2015)

V severovýchodním státě Bauchi byli v roce 2014 podle práva Šaría obviněni a zatčeni čtyři lidé, kvůli podezření z účasti na homosexuálních aktivitách. Prokurátor se u soudu nechal slyšet, že jsou tito lidé obviněni ze zločinného spolčení a sodomie v rozporu s trestním zákoníkem práva Šaría. Někteří z obviněných byli propuštěni, avšak někteří z nich jsou však stále v trestním řízení. (Tamtéž)

7.2 Konkrétní příklad Ghana

V srpnu roku 2014 byl ghanskou policií zatčen jednadvacetiletý student, kterému bylo vyhrožováno místními obyvateli. Ti měli podezření, že se oddává homosexuálním aktivitám a hrozili mu smrtí. V tomto případě byl mladík zadržen z obav policie, že by ho tamní obyvatelé lynčovali a umučili ho k smrti. Velitel místní policie novinám sdělil, že byl mladík podezříván občany města Walewale, v severní části Ghany, z nošení dámského oblečení, oddávání se homosexuálním aktivitám a také z inklinace k homosexuálním skupinám a náboru nových členů. Obyvatelé vesnice Walewale

také konfrontovali mladíkovu rodinu a před jejich domem je ohrožovali zbraněmi. (Erasing 76 crimes, 2014a)

7.3 Konkrétní příklad Kamerun

V roce 2013 byl organizací Human Rights Watch¹¹ vydán report, ve kterém je popsáno několik případových studií porušování lidských práv s homofobním podtextem v Kamerunu. Tento report se především zaměřoval na procesy, při kterých byla porušována základní lidská práva při stíhání lidí za homosexuální chování a jednání.

15. července 2013 večer, byl ve svém domě v hlavním městě Yaoundé nalezen mrtev Eric Ohena Lembembe. Tento kamerunský aktivista hájící práva lesbiček, gayů, bisexuální, transgender a intersexuálních lidí byl mučen a nakonec i zavražděn. Na těle a obličeji Erica Ohena Lembembeho byly rozpoznány spáleniny od žehličky a údajně měl nejen zlomené končetiny, ale také zlomený vaz. Lembebe byl nejen jeden z nejvýznamnějších kamerunských aktivistů, ale také novinář a výkonný ředitel Kamerunské nadace pro AIDS (CAMFAIDS). Mimo to také přispíval k internetovému blogu „Vymazání 76 trestných činů“. (Erasing 76 crimes, 2015)

Jeho organizace vytrvale dokumentovala zatýkání, páchaní násilí a vydírání LGBTI lidí v Kamerunu. Neela Ghoshal, výzkumnice LGBTI práv v organizaci Human Rights Watch, se nechala slyšet, že sice neví kdo Erica Lembebeho zavraždil nebo jaké měl k tomuto činy důvody, ale jedná se o selhání kamerunských orgánů, které ukázaly, že násilí na homosexuálech může být prováděno bez postihu. Policie by podle jejích slov neměla přestat pátrat, dokud pachatel tohoto hrůzného činu nedostane náležitý trest. Dále požaduje, aby prezident země Paul Biya¹² prolomil vlnu homofobního chování a veřejně tento čin odsoudil. (Human Rights Watch, 2013a)

Zalíbení v sexuálních vztazích osob stejného pohlaví je v Kamerunu trestným činem a úřady takovéto chování trestají vězením nebo týráním. Od roku 2000 se situace v zemi jen zhoršuje. V prosinci roku 2012 se v kamerunském Yaoundé uskutečnil soud, na základě kterého byl 31letý student Jean-Claude Mbede po několikaměsíčním podmíněném propuštění uvězněn na tři roky za údajnou homosexualitu.

¹¹Organizace, která je známá pod zkratkou HRW, je mezinárodní nevládní organizací hájící lidská práva. Organizace byla založena v roce 1978 a zabývá se výzkumem v oblasti porušování lidských práv a norem. Mimo jiné dokumentuje porušování práv při válečných konfliktech, reportuje sociální a genderové diskriminace.

¹²Paul Biya byl od roku 1975 premiérem a prezidentem Kamerunu je od roku 1982. Tento politik vyhrál nové sedmileté funkční období v říjnových volbách v roce 2011. (BBC News, 2015a)

Jeho prohřeškem bylo odeslání sms zprávy, ve které bylo psáno „I'm very much in love with you“.

Lidé v Kamerunu musí denně čelit porušování jejich základních práv a tamní úřady zneužívají justičního systému k potlačování aktivit politických oponentů, ochránců lidských práv a novinářů. Systém je také zneužíván jako zbraň k útokům na sexuální menšiny gayů, leseb nebo transsexuálů. (The Guardian, 2014) Lidé s odlišnou sexuální orientací jsou v kamerunské vazbě nuceni podstoupit anální lékařské vyšetření. Podle úřadů se tak projeví, jestli je nebo není jejich sexuální orientace skutečná. „*Neexistuje absolutně žádné ospravedlnění pro tohle nelegální a degradující vyšetření. Je to porušení lékařské etiky a musí okamžitě skončit,*“ dodává k tomu Godfrey Byaruhanga, pracovník Amnesty International, působící ve střední Africe. Právníci, kteří chtěli tyto lidi bránit, už čelí výhrůžkám smrti. (Amnesty International, 2013)

22. února 2013 byla v Londýně přijata zástupcem Vysokého komisaře pro Kamerun delegace Amnesty International České republiky s poselstvím tolerance k homosexualitě. Kampaň, která byla pod záštitou organizace zorganizována, měla propagovat nesouhlas s uvězněním Jean-Clauda Mbedeho. Bylo tedy nakoupeno 150 kusů duhových vlaječek a mezi lidmi kolovaly petice, které podepsalo téměř 12 000 lidí. Tyto materiály byly následně předány Vysokému komisaři pro Kamerun, který přislíbil, že se bude případem Jean-Clauda Mbedeho zabývat. (Amnesty International Česká republika, 2013)

Dopisy, které byly napsány v rámci kampaně Amnesty International byly nástrojem k vyjádření podpory, která směřovala k odsouzenému studentovi Jean Claudovi. Jeho reakce po přečtení dopisů zněla následovně. „*Když jsem ve vězení dostal první dopis od příznivců Amnesty, věděl jsem, že patřím do velké rodiny lidí po celém světě. Vaše dopisy pro mě byly ve vězení majákem naděje. Dotkli jste se mého srdce, protože jste si na mě vzpomněli.*“ (Amnesty International, 2012)

7.4 Konkrétní příklad Uganda

Země Afriky jsou v ohledu tolerance homosexuality oproti České republice pravým opakem. Příkladem je Uganda, země, ve které je taktéž homosexualita nelegální. Homosexuálové se v zemi necítí bezpečně, někteří z nich dokonce v rámci bezpečnosti přestali vycházet ze svých domovů. Toto opatření přijali poté, co byl v ugandských domácích bulvárních novinách „Red Pepper“ otisknut seznam

„dvou set hlavních homosexuálů“ v zemi. Tímto činem noviny podpořily strach homosexuální komunity z novodobého „honu na čarodějnice“. Za homosexualitu je totiž v ugandském zákoníku považováno i dotýkání se osoby stejného pohlaví. (iDNES.cz, 2014b) Podle organizací na ochranu lidských práv je v Ugandě přinejmenším 500 000 homosexuálů, i když tento počet ugandská vláda odmítá. Ve skutečnosti je nemožné určit přesný počet žijících homosexuálů v zemi, podobná čísla jsou proto pouze orientační. (BBC News, 2009)

Organizace na ochranu lidských práv se snaží o reformy, které by dekriminlizovaly zákony, které ohrožují práva homosexuálů. Současné zákony posilují stávající předsudky a zvyšují sankce proti homosexuálnímu chování. Afričané vidí homosexuální chování jako jednání proti křesťanství a proti africké morálce a tradici. (ABC News, 2009)

Od podání návrhu na změnu zákona v roce 2009, viz podkapitola 6.4 Uganda, byli všichni gay aktivisti a zastánci lidských práv v Ugandě velmi zděšeni. Již před tímto legislativním návrhem občané pocíťovali vynucování dodržování zákonů. Návrh byl podle nich přizpůsoben tak, aby bylo cílem trestání homosexuálního chování. Podezřelí a následně zadrženi jedinci byli vystaveni mučení. V tomto roce jich bylo mnoho nuceno opustit zemi nebo žít v úkrytu. Dr. Kapya Kaoma¹³ charakterizoval pokusy udělat z homosexuálů hrozbu pro africké rodiny, jako čin, který je vystavuje nebezpečí. (The New York Times, 2010a)

¹³ Reverend Dr. Kapya Kaoma získal doktorát z etiky na Bostonské univerzitě. Mimo to je výzkumník sexuality a byl původním badatelem vazby mezi americkými pravicovými evangelisty a anti-LGBTI legislativou v Ugandě. Byl jako svědek před Organizací spojených národů. Napsal několik knih související s touto problematikou a mimo jiné komentuje jakožto expert dokumentární snímek „Bůh miluje Ugandu“. (Political Research Associates, 2015)

8. Organizace a konference bojující za práva homosexuálů v Africe

8.1 Jakartské principy

V roce 2006 se v reakci na zdokumentované případy zneužívání práv homosexuálů setkala skupina mezinárodních odborníků na lidská práva v Jakartě (Indonésie), kde nastínili soubor mezinárodních zásad týkajících se sexuální orientace a genderové identity. Výsledkem setkání byly Jakartské principy, které slibují budoucnost, ve které se všichni lidé rodí svobodní a sobě rovní. Vymezuje povinnosti států respektovat a chránit lidská práva všech osob bez ohledu na jejich sexuální orientaci. Státy musí splňovat všechny principy a také musí přijmout všechna potřebná legislativní, administrativní a jiná opatření. Jakartské principy jsou stále vyvíjejícím se dokumentem.

Principy se zabývají širokou škálou norem a řeší například procesy, ve kterých je předmětem mimosoudní poprava, násilí a mučení, přístup ke spravedlnosti, soukromí, práva na svobodu projevu a shromažďování, zaměstnání, zdravotní péče, vzdělání, přistěhovalectví a uprchlictví. Jakartské principy zahrnují 29 principů, které určují povinnost států dodržovat lidská práva. Každý z těchto principů doprovází podrobné doporučení státům a zdůrazňují, že každý stát má zodpovědnost podporovat ochranu lidských práv. Dodatečná doporučení jsou určena pro organizace zabývající se lidskými právy, pro média, nevládní organizace atd.

První účel těchto principů spočívá ve zmapování zkušeností s porušováním lidských práv u osob s různou sexuální orientací a genderovou identitou v různých částech světa. Druhým účelem je přesné stanovení aplikace mezinárodního práva lidských práv na uvedené zkušenosti. Třetím účelem je vymezení povinnosti států efektivně implementovat mezinárodně právní závazky v oblasti lidských práv. (The Yogyakarta Principles, 2015)

8.2 Mezinárodní konference o AIDS

V polovině července roku 2004 se uskutečnila 15. Mezinárodní konference o AIDS v Bangkoku, která se koná jednou za dva roky. Konference se účastnilo 18 tisíc lidí z celého světa, kteří po dobu pěti dní navštěvovali různé semináře, které provázela témata spojená s AIDS a lidskými právy v rozvojovém světě. Konference měla zúčastněným pomoci porozumět problematice boje s AIDS a

homosexuálním otázkám. V afrických zemích se údaj o prevalenci HIV v populaci pohybuje mezi 9 – 55 %. Ugandský prezident Yoweri Museveni může být hrdý na výborné výsledky, kdy v Ugandě počet infikovaných virem HIV poklesl na 5 % mezi obyvateli. V některých částech Afriky je původními obyvateli existence HIV dokonce popírána. Mezi účastníky konference byl také David Kabiswa, vedoucí organizace ACET¹⁴ v Ugandě a spolu s ním také další křesťané z různých afrických a jihoamerických zemí. (ACET, 2015; Rozvojovka, 2004)

V roce 2014 se konala v australském Melbourne ve státě Victoria již 20. Mezinárodní konference o AIDS. Před začátkem konference však došlo k tragické události, při které údajně zahynulo nejméně 108 expertů, aktivistů a vědců, kteří se zaměřovali na boj s AIDS. Jejich letadlo mířilo do Melbourne na konferenci, která se uskutečnila od 20. do 25. července 2014. Ztráta stovky expertů může mít negativní dopad na boj s touto chorobou ve světě. Na palubě letadla byli také zástupci Světové zdravotnické organizace WHO. (Týden, 2014)

8.3 Pan Africa ILGA

Pan Africa ILGA, známá pod zkratkou PAI, je Mezinárodní asociace lesbiček a gayů pro africký region, sdružující 41 organizací celého kontinentu. Hlavním cílem PAI a celé ILGA je pracovat na zlepšování a dodržování lidských práv, zajistit rovnost lesbických žen, gayů, bisexuálů, transsexuálních a intersexuálních lidí a osvobodit je tak od všech forem diskriminace. Asociace toho chce dosáhnout prostřednictvím celosvětové spolupráce a vzájemné podpory členů asociace. (Pan Africa ILGA, 2015)

8.4 International Gay & Lesbian Human Rights Commission's - Africa program

IGLHRC Africký program byl založen v jižní Africe, ve městě Johannesburg. Program usiluje o ukončení porušování lidských práv na základě sexuální orientace a genderové identity u žen a mužů v Africe. Zároveň poskytuje podporu rozrůstajícím se sexuálním hnutím v regionu. Pracovníci této organizace aktivně spolupracují s aktivisty po celé Africe, Evropě a Severní Americe, kteří taktéž působí v organizacích podporující sexuální práva a snaží se dosáhnout

14 Organizace ACET Uganda byla založena roku 1990. Pod zkratkou ACET se ukrývají slova AIDS, care, education, training (AIDS, péče, vzdělání, lektorství). Programy organizace jsou zaměřeny na prevenci HIV, mobilizaci kostelů a školení dobrovolníků. Od působení organizace v zemi klesl počet nově infikovaných zejména u dospívajících dívek. ACET Uganda byla mezinárodně uznána za svou poradenskou činnost.

zrušení diskriminačních zákonů v Africe.

Jedna z činností organizace zahrnuje vymyšlení strategie na pomoc zatčenému, napadenému nebo vyhoštěnému homosexuálovi. Například v Ugandě a Kamerunu tato organizace spolupracovala s několika desítkami mužů, kteří byli zatčeni kvůli jejich sexuální orientaci. Akce probíhala formou psaní dopisů, zasílání humanitární pomoci a dokonce i skrze demonstrace proti těmto zatčením. (IGLHRC's Africa Program, 2015)

8.5 The Initiative for Equal Rights

The Initiative for Equal Rights (TIERs) je nigerijská nezisková organizace pracující v oblasti ochrany a podpory lidských práv sexuálních menšin na národní a regionální úrovni. Organizace byla založena v roce 2006 jako reakce na diskriminaci sexuálních minorit v programech, ve kterých se zaměřuje na prevenci proti HIV a na podporu lidských práv. V současné době má organizace 9 stálých členů a 41 dobrovolníků, lektorů.

Cílem této organizace je přispět ke společnosti, ve které se nevyskytuje diskriminace a kde nikomu není způsobena újma kvůli jeho sexuální orientaci. Na splnění tohoto cíle pracují skrz vzdělávací programy a také se snaží zapojit do dění nigerijskou veřejnost. V oblasti lidských práv se organizace zaměřuje na čtyři programové oblasti, mezi kterými je dokumentace a monitorování, právní zastoupení, advokacie a ochrana bezpečnosti. V oblasti sexuálního zdraví se činnost soustředí na zlepšení přístupu ke komplexní zdravotní péči pro sexuální menšiny ve městě Lagos a jeho okolí. Další z programů zaměřených na sexuální zdraví se soustředí na provozování bezpečných komunitních center pro členy LGBTI komunity. Organizace rovněž nabízí vzdělávání, poradenství a workshopy zaměřené na zlepšování životních dovedností. Tyto programy jsou realizovány i v anglofonním západním africkém regionu. (The Initiative for Equal Rights, 2015)

8.6 Gay and Lesbian Association of Ghana

LGBT aktivismus začal v Ghaně v roce 1998 ve městě Akkra. Tehdy bylo do dění zapojeno několik málo jedinců a tým byl tvořen pouze dvěma muži a jednou ženou. Říkali si *Gay a lesbická asociace Ghany*, originální název *Gay and Lesbian Association of Ghana (GALAG)*. Bylo jim tak umožněno pracovat skrze mladé lidi a lidskoprávní výcvik pod záštitou britské rady v Ghaně.

Když chtěl tým zakladatelů organizaci oficiálně zaregistrovat, o jejich umlčení

se dokonce snažila ghanská vláda. Problém byl také s donory, kteří nechtěli podporovat organizaci nesoucí název, ve kterém jsou slova „gay“ a „lesbian“. Z tohoto důvodu se organizace v roce 2003 zaregistrovala jako Centrum populárního vzdělávání a lidských práv, originální název Centre for Popular Education and Human Rights (CEPEHRG). Podle této organizace je nejlepší cestou k posílení LGBT práv v Africe posílení institucí zabývajících se touto problematikou, pracovat spolu s menšinovými skupinami, vytvářet programy na podporu těchto skupin a šířit znalosti mezi ostatní lidi. Lidé v Africe se podle slov této organizace straní homosexuality, protože se bojí božího trestu. Někteří z nich jsou prý toho názoru, že Sodoma a Gomora byly zničeny Bohem, jako trest za akt homosexuality. Podle informací přímo od organizace je CEPEHRG jedinou gay organizací působící v Ghaně. (Le Globaliste, 2015)

8.7 Cameroonian Foundation for AIDS

Cameroonian Foundation for AIDS (CAMFAIDS) je organizací, která byla založena v roce 2009 a je zaměřená na boj proti HIV/AIDS. Vytrvale dokumentuje páchání násilí, zatýkání a vydírání LGBTI lidí v Kamerunu a jejím dalším cílem je zlepšení situace v oblasti LGBTI práv. Od roku 2012 je aktivním členem ILGA Afrika a také úzce spolupracuje s Human Rights Watch. Tato organizace rozumí hrozbám, kterým musí homosexuální komunita v její zemi čelit. Klade si za cíl, aby byla tato minoritní skupina v zemi zachována. (Human Rights Watch: Cameroon, 2015)

8.8 Freedom and Roam Uganda

Freedom and Roam Uganda je organizace, které je také známá pod zkratkou FARUG. Organizace hájí práva ženských sexuálních menšin v Ugandě. Je jednou z hlavních organizací, která hájí lesbická, bisexuální a transgenderová ženská práva v zemi.

Výkonnou ředitelkou a zakladatelkou v jedné osobě je ugandská feministka Kasha Jacqueline Nabageserová, která byla původním povoláním účetní, ale aby mohla ve své zemi něco změnit, rozhodla se studovat práva. Úspěšně vystudovala obor se zaměřením na ochranu lidských práv na Massachusettské univerzitě ve Spojených státech. Kasha Jacqueline Nabageserová byla jedním z prvních homosexuálů, kteří se rozhodli vystoupit v televizi v Ugandě a otevřeně mluvit o problematice porušování práv homosexuálů. Stejně tak vystoupila v několika rádiových vysíláních. Nyní aktivně

bojuje proti diskriminaci homosexuálů nejen v Ugandě, ale v celé Africe. Za svou činnost byla vyznamenána mimo jiné prestižní cenou Martina Ennalse pro obhájce lidských práv. (Martin Ennals Award, 2015)

9. Závěr

V jedné ze stěžejních částí práce se autorka pokusila o vysvětlení toho, co všechno pod sebou pojem homosexualita skrývá. V dnešní době se setkáváme spíše s lidmi, kteří si různé terminologie škatulkují, neboť s nimi nejsou patřičně obeznámeni. Vytvoří si na ně často velmi zkreslený názor a s ním si vystačí. Svět homosexuálních lidí není jednoduchý. Autorka má v tomto konkrétním případě na mysli, že lidé kolem nás se často bojí nových věcí a raději se jim budou vyhýbat, než aby se s nimi seznámili, poznali je a časem jim i porozuměli.

Při zpracování tohoto textu se autorka potýkala se stálým vývojem v oblasti legislativy v jednotlivých zemích. A stejně tak novými příklady, na kterých se dá reflektovat porušování základních lidských práv, tudíž i práv homosexuálů. Ráda by podotkla, že se pokusila zachytit vývoj situace do druhého měsíce roku 2015 a popsat ho na konkrétních případech, o kterých nás dnes a denně informují média. Tato práce nastínila situaci v daných rozvojových zemích Afriky, na kterou bylo poukázáno v konkrétních událostech a také na činnosti organizací, která hájí práva homosexuálů.

Jak je patrné z kapitoly 6. Legislativa v jednotlivých zemích, v těchto konkrétních státech se pravděpodobně v brzké budoucnosti nebudeme moci setkat se společnostmi, ve které panuje rovnost a respektování homosexuálních minorit. Homosexuální problematika v rámci legislativy je momentálně tabu a podle aktuálního vývoje situace, tomu tak i dlouhou dobu bude. Jak už bylo zmíněno v kapitole 4. Vztah mezi křesťanstvím a homosexualitou, netolerance vůči homosexuálům je zakotvena nejen v náboženském přesvědčení, ale také morálních a kulturních zvyklostech země. Je tedy nutné brát v potaz, jak rozdílnou mentalitu mezi Západním a rozvojovým světem, tak historický kontext, který ovlivnil nejen legislativu, ale také přesvědčení těchto lidí. V kapitole 7. Případy porušování práv homosexuálů v jednotlivých zemích, autorka poukázala na formy diskriminace, kterými jsou homosexuálně orientované menšiny znevýhodňovány. Z této části práce vyplývá, že homosexuálové nejsou schopni čelit jako jednotlivci tomuto nehomogennímu prostředí, které aktuálně panuje v tamních zemích.

Při psaní této práce se autorka často setkávala s tím, že některé informace byly nedohledatelné a mnohdy odlišně interpretované. Proto se snažila používat různorodé zdroje a informace zpracovat z odlišných serverů, médií a publikací. Během vypracovávání textu práce se také setkala s mnoha různorodými reakcemi svého okolí

na téma této bakalářské práce. Často bylo přínosné vést debaty s lidmi, kteří o dané problematice mají velmi zkreslené představy a informace nebo se naopak o dané téma zajímají. Pro samotnou autorku této práce bylo zpracování přínosem.

V některých zemích se dá podle dosavadního průběhu očekávat, že se žádné změny nedočkáme a situace bude stagnovat na aktuálním bodě nebo se dokonce zhoršovat. Avšak nejen v zemích případové studie, ale také v České republice se legislativa stále formuje i lidská společnost se stále vyvíjí a tak je autorce známo, že tato problematika neustupuje z mediálního povědomí a je tématem stále velmi kontroverzním.

Seznam literatury

ABC NEWS. *Africa's culture war: The fight over Uganda's anti-gay bill* [online]. 2009 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/blogs/headlines/2009/12/africas-culture-war-the-fight-over-ugandas-antigay-bill/>

ACET. *ACET in Uganda* [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.acet-international.org/Africa/uganda.html>

AMNESTY INTERNATIONAL. *Afrika* [online]. 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR17/001/2013/en/384e1431-5fbb-4946-875e-78078329ee16/afr170012013en.pdf>

AMNESTY INTERNATIONAL ČESKÁ REPUBLIKA. *Duhové vlajky za kamerunského studenta předány v Londýně!* [online]. 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.amnesty.cz/z763/duhove-vlajky-za-kamerunského-studenta-predany-v-londyne>

AMNESTY INTERNATIONAL ČESKÁ REPUBLIKA. *Prezident Ugandy podepsal represivní zákon proti homosexualitě* [online]. 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.amnesty.cz/z867/prezident-ugandy-podepsal-represivni-zakon-proti-homosexualite>

AMNESTY INTERNATIONAL. *Uganda: Anti-homosexuality bill 'a grave assault on human rights* [online]. 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.amnesty.org/en/news/uganda-anti-homosexuality-bill-2012-02-07>

MUHUMUZA, Rodney. *Officials: Uganda's leader to sign anti-gay bill* [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://bigstory.ap.org/article/official-ugandan-leader-sign-anti-gay-bill>

BARŠOVÁ, Andrea. *ABC feminismus: Gay a lesbická problematika* [online]. 2004 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://zenskaprava.cz/files/abc_fem1.pdf

BBC NEWS. *Uganda fear over gay death-penalty plans* [online]. 2009 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/8412962.stm>

BBC NEWS. *Cameroon profile* [online]. 2015a [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-13146032>

BBC NEWS. *Nigeria profile* [online]. 2015b [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-13949550>

BBC NEWS AFRICA. *Uganda Anti-Homosexuality Bill: MPs drop death penalty* [online]. 2012 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-20463887>

BBC NEWS AFRICA. *Ugandan MPs pass life in jail anti-homosexual law* [online]. 2013 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-25463942>

- BBC NEWS AFRICA. *Nigeria anti-gay laws: Fears over new legislation* [online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-25728845>
- BEŇOVÁ, Kateřina. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR [online]. 2007 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/vybory/sexualni-mensiny/CZ_analyza_web.pdf
- BRZEK, Antonín a Jaroslava PONDĚLNÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. *Třetí pohlaví???*. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4.
- BUCHANAN, Patrick J. *Smrt Západu. Jak vymírání obyvatel a invaze přistěhovalců ohrožuje naši zemi a civilizaci*. Praha: Mladá fronta, 2004. ISBN 80-2041-103-8.
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Cameroon* [online]. 2015a [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cm.html>
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Ghana* [online]. 2015b [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gh.html>
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Nigeria* [online]. 2015c [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ni.html>
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Uganda* [online]. 2015d [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ug.html>
- CNN. *Uganda president: Homosexuals are disgusting* [online]. 2009 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2014/02/24/world/africa/uganda-homosexuality-interview/>
- CNN. *Uganda's president Museveni signs controversial anti-gay bill into law* [online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2014/02/24/world/africa/uganda-anti-gay-bill/>
- ČESKÁ ONKOLOGICKÁ SPOLEČNOST LÉKAŘSKÉ SPOLEČNOSTI JANA EVANGELISTY PURKYNĚ. [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.linkos.cz/html>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Chat s osobností*. [online]. 2009 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/chat/chat.php?id=846>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Homosexualita v dějinách* [online]. 2008a [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2814-homosexualita-v-dejinach>
- ČESKÁ TELEVIZE. *O homosexualitě* [online]. 2008b [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2813-o-homosexualite/>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2014 o nedávných krocích s cílem kriminalizovat lesbické ženy, homosexuály, bisexuály, transsexuály a intersexuály* [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2014-0046&language=CS&ring=B7-2014-0047>

ERASING 76 CRIMES. *Ghana student faces anti-gay threats so police arrest him* [online]. 2014a [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://76crimes.com/2014/08/27/ghana-student-faces-anti-gay-threats-so-police-arrest-him/>

ERASING 76 CRIMES. *Nigerian mob demands death for gay prisoners* [online]. 2014b [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://76crimes.com/2014/01/22/nigerian-mob-demands-death-for-gay-prisoners/>

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 2000. ISBN 80-7203-124-4.

GENDER EQUITY RESOURCE CENTRE. *Geneq Queer* [online]. 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <https://www.ocf.berkeley.edu/~geneq/docs/infoSheets/Queer.pdf>

WESTBORO BAPTIST CHURCH. *God hates fags* [online]. 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.godhatesfags.com/?COLLCC=2907946119&>

GOVERNMENT OF GHANA [online]. 2015 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.ghana.gov.gh/>

HELMINIAK, Daniel A. *Co vlastně Bible říká o homosexualitě?* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2000. ISBN 978-80-7325-122-2.

HUMAN RIGHTS WATCH. *Cameroon* [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.hrw.org/africa/cameroon>

HUMAN RIGHTS WATCH. *Cameroon: LGBTI rights activist found dead, tortured* [online]. 2013a [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.hrw.org/news/2013/07/16/cameroon-lgbti-rights-activist-found-dead-tortured>

HUMAN RIGHTS WATCH. *Guilty by association* [online]. 2013b [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/cameroon0313_ForUpload.pdf

iDNES.cz. *Nápravné znásilnění, roky vězení. Homofobie v Africe sílí, tvrdí Amnesty* [online]. 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/homofobie-v-africe-podle-amnesty-international-frn-/zahranicni.aspx?c=A130626_115150_zahranicni_ert

iDNES.cz. *Ugandský magazín otiskl seznam gayů, aktivisté věští hon na čarodějnice* [online]. 2014a [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uganda-a-seznam-homosexualu-dps-/zahranicni.aspx?c=A140225_162020_zahranicni_ert

idNES.cz. *Uganda přijala zákon proti homosexualitě, gayové se bojí vycházet* [online]. 2014b [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/prezident-ugandy-podepsal-zakon-proti-homosexualite-pdq-/zahranicni.aspx?c=A140224_123559_zahranicni_vez

INTERNATIONAL GAY & LESBIAN HUMAN RIGHTS COMMISSION. [online]. 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://iglhrc.org/region/africa>

INTERNATIONAL LESBIAN, GAY, BISEXUAL, TRANS AND INTERSEX ASSOCIATION. [online]. 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://ilga.org/>

JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*, Praha: Karolinum, 2000, ISBN 80-7184-954-5

KAŇKA, Petr. *Světová konference HIV/AIDS v Bangkoku* [online]. 2013 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.planovanirodiny.cz/view.php?cisloclanku=2006010609>

KAŇKA, Petr. *Abeceda homosexuality* [online]. 2000 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.004.cz/storage/abeceda_homosexuality.pdf

LIFE SITE NEWS. *Let them cut off aid: African countries revolt against UK threat to cut aid* [online]. 2011 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <https://www.lifesitenews.com/news/let-them-cut-off-aid-african-countries-revolt-against-uk-threat-to-cut-aid>

LE GLOBALISTE. *Ghana's LGBT struggle* [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.leglobaliste.com/2012/12/19/ghanas-lgbt-struggle-death-threats-stigma-and-hope-for-change/>

MARTIN ENNALS AWARD. *Kasha Jacqueline Nabagesera - 2011* [online]. 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: http://www.martinennalsaward.org/index.php?option=com_content&view=article&id=100&Itemid=146&lang=en

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Ghana* [online]. 2015a [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/ghana/

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Kamerun* [online]. 2015b [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/kamerun/

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Nigérie* [online]. 2015c [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/nigerie/

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Uganda* [online]. 2015d [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/uganda/

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Registrované partnerství: Uzavření registrovaného partnerství* [online]. 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-registrovaneho-partnerstvi.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Registrované partnerství* [online]. 2012 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <https://rpp-ais.egon.gov.cz/gen/agendy-detail/Agenda416-20131231.html>

NATIONAL GEOGRAPHIC. *Nigeria* [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://kids.nationalgeographic.com/explore/countries/nigeria/>

NEČAS, Ctibor. *Holocaust českých Romů*. Praha: Prostor s.r.o., 1999. ISBN 80-7260-022-2

NEWS 24. *Museveni SIGNS Uganda anti-gay bill* [online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.news24.com/Africa/News/Museveni-signs-Uganda-anti-gay-bill-20140224>

OTTOSSON, Daniel. *LGBT world legal wrap up survey* [online]. 2006 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: https://www.stonewall.org.uk/documents/world_legal_wrap_up_survey_november2006_1.pdf

PAN AFRICA ILGA. [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://africa.ilga.org/>

POLITICAL RESEARCH ASSOCIATES. *Author Archives: Kapyra Kaoma* [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.politicalresearch.org/author/kkaoma/#>

PRUDKÝ, Martin a kol. *Problematika homosexuálních vztahů* [online]. 2005 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.etf.cuni.cz/~prudky/mptexty/tisk19_06.htm

PUTNA, Marin C. *Křesťanství a homosexualita: Pokusy o integraci*. Praha: Torst, 2012. ISBN 97-880-721-543-40.

ROZVOJOVKA. *Abeceda boje proti AIDS* [online]. 2004 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/clanky/125-abeceda-boje-proti-aids.htm>

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Slovník pojmů z parlamentní praxe* [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: http://www.senat.cz/informace/slovník_pojmu.php?ke_dni=10.11.2013&O=9

THE NEW YORK TIMES. *Americans' Role Seen in Uganda Anti-Gay Push* [online]. 2010a [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2010/01/04/world/africa/04uganda.html?_r=0

THE NEW YORK TIMES. *Hate Begets Hate* [online]. 2010b [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/01/05/opinion/05tue2.html>

THE YOGYAKARTA PRINCIPLES. [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.yogyakartaprinciples.org/>

THE GUARDIAN. *Gay man jailed in Cameroon has died, says lawyer* [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/jan/13/gay-man-jailed-cameroon-died-lawyer-mbede>

THE INITIATIVE FOR EQUAL RIGHTS. [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.theinitiativeforequalrights.org/>

THE LAW LIBRARY OF CONGRESS. *Laws on Homosexuality in African Nations* [online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.loc.gov/law/help/criminal-laws-on-homosexuality/laws-on-homosexuality-in-african-nations.pdf>

THE WASHINGTON POST. *Nigeria's anti-gay law demands a response from the West* [online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/opinions/nigerias-anti-gay-law-demands-a-response-from-the-west/2014/02/10/23b19570-9276-11e3-b227-12a45d109e03_story.html

THE MIT PRESS. [online]. 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://mitpress.mit.edu/>

METROPOLITAN COMMUNITY CHURCHES. [online]. 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://mccchurch.org/>

TIME. *Uganda's Anti-Gay Bill: Inspired by the U.S.* [online]. 2009 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/world/article/0,8599,1946645,00.html>

TIMES LIVE. *Uganda constitutional court annuls new anti-gay law* [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.timeslive.co.za/africa/2014/08/01/uganda-constitutional-court-annuls-new-anti-gay-law>

TÝDEN.CZ. *Ztráta stovky expertů na AIDS zpomalí boj s nemocí, zní ze světa* [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/nizozemi-v-soku-mnoho-holandanu-letelo-na-konferenci-o-aids_313151.html#.VQIHU-GPkVA

UNAIDS. *Reference group on HIV and Human Rights* [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.hivhumanrights.org/about-us/who-we-are/daouda-diouf>

WASHINGTON BLADE. *Nigerian authorities arrest a dozen people at „gay wedding“* [online]. 2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.washingtonblade.com/2015/01/27/nigerian-authorities-arrest-dozen-people-gay-wedding/>

Zákon č. 115 z 3. dubna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2006, částka 38, s.1362–1374.

004.CZ. *Nigerie chce trestat homosexualitu* [online]. 2007 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2007021501-Nigerie-chce-trestat-homosexualitu>

004.CZ. [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.004.cz/>